

РОЗРОБКА СОЦІАЛЬНИХ ПРОЕКТІВ ЕКОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ ЯК ПРАКТИЧНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ-ЕКОЛОГІВ

*Васькіна І.В., к.т.н, ст. викл., Яхненко О.М., к.т.н., асист.,
Сумський державний університет, м. Суми
i.vaskina@ecolog.sumdu.edu.ua*

Магістерський рівень вищої освіти передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю, загальних засад методології наукової та професійної діяльності, інших компетентностей, для ефективного виконання завдань інноваційного характеру. Зміст освітньо-наукової програми підготовки магістрів за спеціальністю 101 «Екологія» охоплює широкий спектр знань з екології, екологічної безпеки, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування. Серед загальних компетентностей згідно цієї програми є такі: здатність приймати обґрунтовані рішення, здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.

Задля формування даних компетентностей у майбутніх фахівців за освітньою програмою підготовки магістрів-екологів введено дисципліну «Розробка соціальних проектів екологічного спрямування». Головною метою дисципліни є здобуття студентами практичних знань з розроблення, управління та реалізації екологічних проектів як актуального інвестиційного напрямку сучасності, основ управління екологічними проектами, особливостей фінансування та реалізації таких проектів. Курс передбачає лекційні та практичні заняття, а набуті в ході навчання навички реалізуються шляхом виконання та захисту курсового проекту.

Розробка власного соціально-екологічного проекту є практичною складовою підготовки магістра та може стати основою для стартапу. Завданням курсового проектування передбачається, що соціально-екологічний проект буде реалізовано через популярні соціальні мережі (Facebook, Instagram). Відклик громадськості на даний проект враховується викладачем при оцінюванні.

Розробляючи власний соціально-екологічний проект студенти повинні чітко дотримуватися проектних принципів, тобто пройти всі фази життєвого циклу проекту від формування ідеї до її реалізації.

Для роботи над навчальним проектом студенти діляться на групи з 3-4 осіб та обирають власну тему для проекту яка стосується розв'язання певної соціально-екологічної проблеми (поводження з відходами, проведення заходів з нагоди екологічних свят, організація природоохоронних акцій та освітніх заходів тощо). Робота над проектом здійснюється під наглядом викладача та проводиться у кілька етапів.

Етап 1. Предпроектний аналіз. На цьому етапі відбувається ідентифікація проблеми та її аналіз, постановка завдань, обґрунтування значущості проекту.

Цей етап оформлюється як бізнес-план. Студент має чітко визначити мету і завдання, методи досягнення мети, проаналізувати актуальність, визначити цільову аудиторію та очікувані результати, а також розробити календарний план реалізації проекту.

Етап 2. Розробка соціального проекту екологічного спрямування. Безпосередня діяльність з написання проекту. В рамках цього етапу проектні групи мають, підготувати ілюстративні матеріали, презентації, буклети та інші матеріали через які вони будуть реалізовувати свій проект.

Етапі 3. Реалізація соціально-екологічного проекту. Виконання запланованих заходів та їх оприлюднення через соціальні мережі. Проект доповідається у вигляді презентації на занятті. В його обговоренні приймають участь всі члени проектної групи, викладач, та інші студенти. Після успішного доповідання проекту він оприлюднюється. Результатом проекту можуть бути організація природоохоронного заходу, еко-квест, літня школа, просвітницькі заходи з екологічних проблем суспільства.

Під час розробки соціально-екологічного проекту необхідно враховувати і його можливі перспективи: продовження (за необхідності), створення на його основі нового проекту або стартапу. Наявність перспектив розвитку проекту завжди підвищує його шанси на успіх.

Дуже важливим є те, що в проектній діяльності зміцнюється колектив, який працює над проектом, він отримує вагомі докази своєї успішності та має можливість проявити свій потенціал.

Оскільки будь-який проект обмежений у часі, дуже часто виникає ситуація, коли ті, хто зібрався для колективної роботи, ще до неї не готові. Люди є, але команди немає. Вона виникає тоді, коли виникає взаєморозуміння. Для цього на практичних заняттях під час роботи над проектом використовуються певні методи, які дозволяють активізувати інноваційний потенціал групи і при цьому сприяти формуванню команди проекту. Це такі методи, як мозкова атака, ділова гра, метод фокальних об'єктів, метод контрольних питань, метод створення сценаріїв. Дані методи допомагають точно визначити суть завдання, що виконується, сформулювати його результати у вигляді монологу або діалогу з іншими учасниками або у вигляді опису послідовного розвитку подій, які передбачаються проектом або з нього можуть слідувати, з ув'язкою за ресурсами.

В результаті роботи над власним соціально-екологічним проектом у студентів формуються такі навички як: генерування нових та творче опрацювання існуючих ідей, здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети, доводити знання та власні висновки як до фахівців так і широкого загалу. Студенти закріплюють правові та етичні норми оцінки їх професійної діяльності, вчать організації колективної діяльності, реалізації комплексних природоохоронних проектів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень. Крім того, набуття уміння використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації, самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами є невід'ємними характеристиками сучасного й успішного фахівця.